

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ

abcdefghijklmnopqrstuvwxyz

אבגדהוזהטיכךלםמוןסעפצקשט

אבגדהוזהטיכךלםמנסעפצץקרשת

[illegible]

אָאָבֿבֿגֿדֿהֿוֿזֿטֿיֿיֿכֿכֿלֿמֿמֿנֿסֿפֿפֿצֿקֿרֿשֿשֿשֿשֿשֿשֿ

A 5x10 grid of dots forming the text "LERNEN MIT DEN SINNEN". The letters are constructed using black dots on a white background. The word "LERNEN" is in the first row, "MIT" in the second, "DEN" in the third, and "SINNEN" in the fourth. The fifth row contains a single dot in the first column.

וּרְיָא רַבִּי רַבִּי רַבִּי | יְיָ יְיָ יְיָ
: - " ' : :

בפולקלור, גולם הוא גוש של חומר בדמות אדם שיוצעי תורת הנסתר הפיחו בו רוח חיים על ידי שם קודש או על ידי משיכת השפעה אסטרלית מהכוכבים. כותבי המאה ה-18 קראו ל"אדם" כזה בשם "גולם" [1]. אגדה יהודית מספרת כי לאחר שרבנים היו שומעים קול ממרום הקורא את זעקתם של היהודים, אחת הגרסאות ליצירת הגולם, היה על ידי כך שהיו כותבים את השם המפורש על פיסת נייר ומניחים אותה בפיו של גוש החומר ואחר כך היו רושמים את המילה "אמת" על מצחו. כאשר היה צורך להפסיק את פעולת הגולם, נמחקה האות א' וכך הוא נותר "מת" [2]. בספרות היהודית מצויים מעט מאוד טקסטים אותנטיים על גלמים. על הקיימת הגלמים אינם בעלי יכולת דיבור.

בפולקלור, גולם הוא גוש של חומר בדמות אדם שיוצעי תורת הנסתר הפיחו בו רוח חיים על ידי שם קודש או על ידי משיכת השפעה אסטרלית מהכוכבים. כותבי המאה ה-18 קראו ל"אדם" כזה בשם "גולם" [1]. אגדה יהודית מספרת כי את הגולם היו יוצרים בשעה קשה לעם ישראל, לאחר שרבנים היו שומעים קול ממרום הקורא את זעקתם של היהודים. אחת הגרסאות ליצירת הגולם, היה על ידי כך שהיו כותבים את השם המפורש על פיסת נייר ומניחים אותה בפיו של גוש החומר ואחר כך היו רושמים את המילה "אמת" על מצחו. כאשר היה צורך להפסיק את פעולת הגולם, נמחקה האות א' וכך הוא נותר "מת" [2]. בספרות היהודית מצויים מעט מאוד טקסטים אותנטיים על גלמים. על פי המסורת הקיימת הגלמים אינם בעלי יכולת דיבור.

על פי פרופסור צחי וייס, היהדות מאמינה כי האדם נברא בצלמו ובדמותו של האל, בברית האדם המלאכותי יש התרסה כלפי האל: אם חכמים יכולים לברוא בעצמם אדם מלאכותי הם ניצבים בדרגה קרובה לזו של האל עצמו ומכאן יש חשש שהאל הוא לא במעמד נשגב, אלא מעמד שאדם יכול להגיע אליו.

אגדת הגולם המפורסמת ביותר היא אגדת הגולם מפראג, אגדה זו מספרת על גולם שרבי יהודה ליווא, המהר"ל מפראג, הפיח בו רוח חיים, בתקופת עלילות הדם המפורסמות. על פי אגדה זו, הגולם קבור בעליית הגג של בית הכנסת אלטנוי בפראג. המסורת מקובלת כיום בפראג, והמדרגות המובילות לעליית הגג סגורות על מנעול וברית. אך מקובל על החוקרים כי אגדת הגולם היא המצאה מאוחרת, ודעות החוקרים חלוקות בדבר תיארוך האגדה: גרשום שלום סבר שהיא התפרסמה רק בראשית מאה ה-19, ולכל המוקדם בין השנים 1740 - 1780. היו שחשבו

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ

abcdefghijklmnopqrstuvwxyz

אבגדהוזחטיכךלםסוןסעפצץקרשת

אבגדהוזחטיכךלםסוןסעפצץקרשת

אָאָבֿבֿגֿדֿהֿוֿזֿחֿטֿיֿכֿכֿלֿמֿנֿסֿפֿפֿצֿץֿקֿרֿשֿתֿ

אָאָבֿבֿגֿדֿהֿוֿזֿחֿטֿיֿכֿכֿלֿמֿנֿסֿפֿפֿצֿץֿקֿרֿשֿתֿ

וּ וֹ וְ יִ יִי יֵ יֵי | ' " - :

וּ וֹ וְ יִ יִי יֵ יֵי | ' " - :

בפולקלור, גולם הוא גוש של חומר בדמות אדם שיודעי תורת הנסתר הפיחו בו רוח חיים על ידי שם קודש או על ידי משיכת השפעה אסטרלית מהכוכבים. כותבי המאה ה-18 קראו ל"אדם" כזה בשם "גולם"[1]. אגדה יהודית מספרת כי את הגולם היו יוצרים בשעה קשה לעם ישראל, לאחר שרבנים היו שומעים קול ממרום הקורא את זעקתם של היהודים. אחת הגרסאות ליצירת הגולם, היה על ידי כך שהיו כותבים את השם המפורש על פיסת נייר ומניחים אותה בפיו של גוש החומר ואחר כך היו רושמים את המילה "אמת" על מצחו. כאשר היה צורך להפסיק את פעולת הגולם, נמחקה האות א' וכך הוא נותר "מת"[2]. בספרות היהודית מצויים מעט מאוד טקסטים אותנטיים על גלמים. על פי המסורת הקיימת הגלמים אינם בעלי יכולת דיבור.

בפולקלור, גולם הוא גוש של חומר בדמות אדם שיודעי תורת הנסתר הפיחו בו רוח חיים על ידי שם קודש או על ידי משיכת השפעה אסטרלית מהכוכבים. כותבי המאה ה-18 קראו ל"אדם" כזה בשם "גולם"[1]. אגדה יהודית מספרת כי את הגולם היו יוצרים בשעה קשה לעם ישראל, לאחר שרבנים היו שומעים קול ממרום הקורא את זעקתם של היהודים. אחת הגרסאות ליצירת הגולם, היה על ידי כך שהיו כותבים את השם המפורש על פיסת נייר ומניחים אותה בפיו של גוש החומר ואחר כך היו רושמים את המילה "אמת" על מצחו. כאשר היה צורך להפסיק את פעולת הגולם, נמחקה האות א' וכך הוא נותר "מת"[2]. בספרות היהודית מצויים מעט מאוד טקסטים אותנטיים על גלמים. על פי המסורת הקיימת הגלמים אינם בעלי יכולת דיבור.

על פי פרופסור צחי וייס, היהדות מאמינה כי האדם נברא בצלמו ובדמותו של האל, בברית האדם המלאכותי יש התרסה כלפי האל: אם חכמים יכולים לברוא בעצמם אדם מלאכותי הם ניצבים בדרגה קרובה לזו של האל עצמו ומכאן יש חשש שהאל הוא לא במעמד נשגב, אלא מעמד שאדם יכול להגיע אליו.

אגדת הגולם המפורסמת ביותר היא אגדת הגולם מפראג, אגדה זו מספרת על גולם שרבי יהודה ליווא, המהר"ל מפראג, הפיח בו רוח חיים, בתקופת עלילות הדם המפורסמות. על פי אגדה זו, הגולם קבור בעליית הגג של בית הכנסת אלטנוי בפראג. המסורת מקובלת כיום בפראג, והמדרגות המובילות לעליית הגג סגורות על מנעול וברית. אך מקובל על החוקרים כי אגדת הגולם היא המצאה מאוחרת, ודעות החוקרים חלוקות בדבר תיארוך האגדה: גרשום שלום סבר שהיא התפרסמה רק בראשית מאה ה-19, ולכל המוקדם בין השנים 1740 - 1730. היו שחשבו שקיימת